

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmiski nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 60 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se, bla-govolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Shod graških akademikov.

Iz Gradca, 12. decembra.

Na shodu slovenskih akademikov dne 11. t. m. je v imenu visokošolcev poročal g. Vekoslav Kukovec o vseučiliškem vprašanju približno tako-le:

»Pobič, miruj, saj si priden, univerzo pa dobiš, ko postaneš velik«, tako približno je avstrijski naučni minister odgovoril na nujni predlog jugoslovanskih poslancev, na tisoče peticij slovenskega ljudstva in tudi na glasni klic slovenskega in sploh slovanskega dijaštva. Vlada potrebuje milijone za izpopolnitev nemških univerz, da bodo njih c. k. s slovanskim denarjem plačani profesorji lahko še prosteje zasrmovali slovanske narode, tekmovali za naklonjenost nemškega dijaštva ter jim prisegali neizprosni boj proti slovanskemu dijaštvu. Dasiiravno bi vlada, ako država vrne slovanskemu narodu le nekaj onih stotisočakov, za katerega je okradla zadnjih petdeset let v prid nemškemu šolstvu, ustanovila slovensko univerzo, ki bi ne bila »minderwertig«, in dasiiravno bi s tem denarjem lahko vzgojila našemu narodu v povrnitev za onih nad 200 slovenskih profesorjev, ki so dičili do dandanes nemške univerze, dovolj učnih sil, ki bi se lahko merile vsaj z vsenemškimi »učenjaki« avstrijskih takozvanih nemških univerz, vendar je koščeni birokrat Hartel s hinavskim zavijanjem in s predrznimi komplimenti odbil slovensko zahtevo, ker vlada v dobi petdesetih let, kar naš narod univerzo zahteva, še ni utegnila preštudirati naše zahteve.

Če bi se Slovenci vsled te avstrijsko-birokratične izjave spet pogreznili v staro letargijo, tedaj bi res dokazali, da še nismo zreli za slovensko univerzo. Prepričan sem, da bode ves slovenski narod od svojih zastopnikov energično zahteval, da začeti boj za univerzo do konca izbojuje. Da mi slovenski visokošolci niti za las od zahteve popolne slovenske univerze ne odstopimo, o tem ne sme biti najmanj dvoma. V tem smislu predlaga stalni odsek zboru vseh akademikov primerno resolucijo, kateri gotovo vsi pritrdite.

Glavni namen našega današnjega shoda je pa, da sprejmemo novo spomenico na vlado glede pripravljalnih korakov za ustanovitev slovenske univerze. Sklicujemo se na dolžnost in na izrecno obljubo vlade, da akademikom vsakega naroda omogoči študij v materinem jeziku, drugič pa na izjavo vlade, da bode tudi nasproti Slovincem zmiraj pripravljena ustreči nam, ako predlagamo kaj dosegljivega. V tem smislu zahtevamo, kar, upam, spomenica sama zadostno utemeljuje, zopetno začasno uvedenje slovenskih predavanj, nastavljenje slovenskih učnih sil in izpite v slovenskem jeziku na graški in dunajski univerzi, notabene le do tedaj, dokler ni ustanovljena slovenska univerza. To je najprimernejši prehod in ob enem pridobimo slovenske učne sile za slovensko univerzo. To spomenico pošljemo potom akademičnega senata naučnemu ministru, dočim podoben memorandum istemu pošljejo tudi dunajski visokošolci, s katerimi moramo zmeraj solidarno postopati. Da se pa naša spomenica ne položi morebiti spet kar ad acta, pošljemo na Dunaj deputacijo, ki bode skupno z deputacijo dunajskih kolegov ustmeno raztolmačila naše zahteve naučnemu ministru. Če se naši zahtevi ugodi — česar seveda ne pri-

čakujemo — tedaj je to za stvar slovenske univerze ugodno, ako pa se nam ne ugodi, kar je verjetno, tedaj je pa tudi to še en vzrok več, da se vlada prej odloči za ustanovitev slovenske univerze. Mirovati pa na noben način in za nobeno ceno ne smemo!

Predlagamo Vam pa tudi resolucijo da pozovemo slovensko delegacijo v drž. zboru, naj stavi v tem smislu interpelacijo na naučnega ministra. Ugovor, da bi se na poslance ne smeli obračati, ker smo kritikovali njih delovanje o vseučiliški za dev, je po mojem mnenju popolnoma kriv in upam, da se v tem oziru pridružite v prid dobre stvari mnenju stalnega odseka. Upoštevati moramo namreč dejstvo, da se mi ne obračamo na poslance niti zaradi njih oseb, katere nas toliko brigajo kakor tisoči drugih zemljanov, niti ne v svojo korist, ampak obračamo se na poslance v specifično narodni zadevi kot na ljudske mandatarje, ki imajo dolžnost izkoristiti v prid naroda vsako sredstvo, naj jih zato prosi kdorkoli, bodisi tudi slovensko dijaštvo, katero jim morebiti ni simpatično. Predlagamo pa to pot zategadelj, ker smo mnenja, da moramo vlado pobiti z njeno lastno izjavo in v tem oziru na način izsiliti odgovor, na katerega se lahko v nadaljnjem boju sklicujemo. Ako bi dijaška deputacija ne bila sprejeta, odgovoriti bode moral minister vsaj poslancem, in če jim minister ne odgovori, potem je pa najprimernejše sredstvo, da poslanci v zbornici vložijo nov nujen predlog, ki zahteva utrakvizacijo graške univerze, dokler se ne ustanovi slovenska univerza. Ta namen in pomen ima dotična druga resolucija glede slovenskih poslancev.

Tovariši! Tako se torej že poldrugi mesec vsak po svoje trudimo pripomoči naši pravični stvari do zmage. Stalni vseučiliški odsek lahko z mirno vestjo trdi, da mu noben dan ni bil »sine linea«. Hodili smo do zdaj legalno pot in hodili jo bomo, dokler se nam ne prepreči. Na silstva nam ni treba klicati na pomoč, kajti slovenski narod, v katerega vztrajnost v ti zadevi zaupamo, in opravičenost naše zahteve, sta nam najboljša in najzanesljivejša zaveznika. Ako bi se pa morebiti zazdelo te dni kakemu Germanijinemu vnuku primerno, kogarkoli izmed nas s silo napasti, tedaj sem pa prepričan, da bode vsakteri izmed nas dokazal, da je slovenske matere sin. Graški poulični družali se seveda ne bomo izpostavljali, rajši korporativno zapustimo to brutalno gnezdo.

Resolucije,

sprejete na shodu graških slovenskih akademikov dne 11. grudnia 1901 se glasé:

I. Slovenski akademiki graški, nemajno vstrajajoči pri zahtevi ustanovitve vseučilišča v Ljubljani v smislu sklepov deželnega zbora kranjskega z dne 28. februarja 1898, pozivljajo vse slovenske državne poslance, da še nadalje z vsemi parlamentarnimi sredstvi neumorno delujejo za izpolnitev te zahteve.

II. Sklenila se je spomenica dijaštva na vlado glede pripravljalnih korakov za slovensko univerzo, ki se pošlje potom rektorata naučnemu ministru, in volila se je deputacija, ki jo osebno predloži istemu.

III. Slovenski akademiki graški pozivljajo slovenske poslance, naj nemudoma stavijo na naučnega ministra interpelacijo sledeče ali podobne vsebine:

1. Ker vlada izjavlja, da pred vsem treba priprav za ustanovitev slovenske univerze, na kak način namerava Njega ekselenca naučni minister v smislu svojega odgovora poslancu Malfattiju in tov., da bode vlada laškim akademikom omogočila študij v materinem jeziku, poskrbeti, da še pred ustanovitvijo slovenske univerze omogoči tudi slovenskim akademikom študij v materinem jeziku?

2. Ker je graška univerza glasom ustanovne listine ustanovljena za obe narodnosti notranje Avstrije; ker so nadalje na graški univerzi z ministrskimi odloki iz let 1849, 1850. in 1852. uvedena predavanja v slovenskem jeziku, katera so se vsled vladine brezbriznosti morala začasno ustaviti, je li Njega ekselenca naučni minister voljan na podlagi teh dejstev takoj vse potrebno ukreniti, da se v kar najkrajšem času na graški univerzi zopet uvedejo za dobo do ustanovitve slovenske univerze začasno zopet slovenska predavanja za sedaj zadostno število tukaj študujočih slovenskih akademikov?

3. Ker na dunajski univerzi posluša še več slovenskih akademikov nego v Gradcu, je li vsled tega Njega ekselenca naučni minister voljan potrebno ukreniti, da se v najkrajši dobi nastavi tudi na dunajski univerzi zadostno število slovenskih učnih sil, tem bolj, ker bi to bila najpripravnejša priprava brze ustanovitve slovenske univerze, ker se vse te učne sile lahko naravnost prestavijo na slovensko univerzo v Ljubljano?

4. Je li Njega ekselenca naučni minister voljan poskrbeti, da slovenski akademiki dunajske in graške univerze morejo delati tudi izpite v svojem materinem jeziku, kakor je to preskrbljeno za laške visokošolce na univerzi v Inomostu in v Gradcu?

IV. Slovenski poslanci se pozivljajo, da tako smatrajo potrebnim, nemudoma vložijo nov nujen predlog za utrakviziranje graške univerze.

Spomenica

slovenskega dijaštva graškega na vlado glede pripravljalnih korakov za slovensko vseučilišče v Ljubljani, ki se je včeraj izročila rektorju, pa se glasi:

Slovenci so edini narod v Avstriji, čegar akademiška mladež se mora iz ključno v tujem, nemškem jeziku za časa akademiških študij izobraževati, potem pa po končanih študijah v svojem poklicu uradovati v slovenskem jeziku. Vsakemu mislečemu človeku zdelo bi se perverzno, ako bi moral n. pr. Nemec pravniške študije dovršiti v francoskem jeziku, da se na tak način usposobi za nemško uradovanje in za spretno in pravilno porabo nemških tehničnih izrazov. Dočim ima vsak mlad uradnik pri nastopu službe itak že več ko dovolj opravka, da se vživi v svoj novi poklic, mora se Slovenec pri sicer enakih razmerah razun tega šele začeti učiti slovenske terminologije, ker med študijami ni imel prilike v isti se izpopolnjevati.

Ko je torej slovensko dijaštvo iz odgovora na interpelacijo poslance Malfattija izprevidelo, da ima najvišji predstojnik avstrijske naučne uprave resno voljo, vsakemu avstrijskemu narodu omogočiti akademiški študij v materinem jeziku, in da se vlada ne bo obotavljala, ako treba v tem oziru stopiti pred zbornico s tozadevnim zakonskim načrtom, oglasilo se je

zopet polno upov za ustanovitev že pol stoletja zahtevane slovenske univerze Vlada pa, ki je že imela priliko, izraziti svoje mnenje o ustanovitvi jugoslovanske univerze v Ljubljani, izjavlja, da je treba v ta namen pred vsem dobro premišljenih pripravljalnih korakov, nikakor pa ni povedala, kakšen naj bo ta prehod k ustanovitvi popolne univerze, in ni se tudi izrazila s pričakovano jasnostjo o vprašanju, na kak način namerava, dokler ne ustanovi popolne slovenske univerze, slovenskemu dijaštvu v smislu javno priznane svojega principa omogočiti študij v materinem jeziku.

Ker je vlada izrecno izjavila, da bode kaj dosegljivega vedno rada izvršila, zato slovensko dijaštvo apeluje na čisto povdarjano pravičnost vlade nasproti vsem ter se s predloženo spomenico na njo obrača s prošnjo, naj nemudoma vse potrebno ukrene, da se uvedejo na univerzah, na katerih do zdaj slovensko dijaštvo mora študirati, na graški in na dunajski, začasno, dokler se Slovincem ne ustanovi lastna univerza na domačih tleh, slovenska predavanja. S tem izpolni vlada ne le svojo dosedaj zanemarjeno dolžnost, da skrbi za potrebno jezikovno izobrazbo slovenskega dijaštva za njega bodoči poklic, ampak pripravlja tudi na najprimernejši način tla za bodočo jugoslovansko univerzo v Ljubljani, kajti vse te učne sile se lahko iz Gradca in Dunaja naravnost premestijo na ljubljansko univerzo. Da vlada še bolj izprevidi utemeljenost te naše prošnje, hočemo ji v sledečem na podlagi zgodovinskih dejstev dokazati, da ste gori imenovani univerzi kakor nalašč ustvarjeni, da sprejmeta začasno slovenski stolici.

Kakor se je že čisto in zlasti v proračunski debati dne 13. junija 1871 odločno povdarjalo v poslanski zbornici, ustanovljena je graška univerza glasom ustanovne listine ne le za Nemce, ampak za oba naroda notranje Avstrije, torej tudi za Slovence, ki imajo potemtakem popolno pravico na isti zahtevati uvedenje slovenskih predavanj, zlasti če jih zahtevajo samo začasno.

Saj se je pa tudi že res na graški univerzi predavalo v slovenskem jeziku na vseh štirih fakultetah. Z ministrskim odlokom z dne 10. dec. 1849 je bil na graški univerzi nastavljen za avstrijsko državljansko pravo v slovenskem jeziku slavnoznani pisatelj in učenjak Kranjc, ravno tako profesor cerkvenega prava dr. Jože Kopač z min. odlok. z dne 13. marca 1850 za kazenski pravni red v slovenskem jeziku in z min. odl. z dne 25. sept. 1850 profesor finančne vede dr. Jože Skedl z obvezo predavati kazensko pravo v slovenskem jeziku, dočim sta profesor dr. Robič in dr. Tosi slovenski predavala na teološki fakulteti, katera predavanja so v slovenskem jeziku navedena v leksijskem katalogu graške univerze. Ako so se morala ta predavanja začasno ustaviti, zakrivila je to, kakor je povdarjal v državnem zboru l. 1871 poslanec Kosta, edino le vlada, ki slovenskim predavanjem ni posvečala tiste nežne pozornosti in skrbi, katere treba vsaki novi napravi, in zlasti za to, ker se slovenskim dijakom ni dovolilo delati izpitov v slovenskem jeziku. Ker so slovenski poslanci na burno izraženo željo vsega slovenskega naroda l. 1870 iznova zahtevali ustanovitev slovenske univerze, skle-

nila je vlada zopet aktivirati slovenska predavanja na graški univerzi, posebno glede judicijelnih predmetov, ter je vpostavila v proračun v ta namen znesek 3600 gld.

Iz vsega tega jasno sledi, da vlada ne stori prav ničesar novega, ako sedaj zopet uvede začasno slovenska predavanja na graški univerzi, dokler ni ustanovila popolne slovenske univerze. To bi bilo tembolj naravno in opravičeno, ker danes na graški univerzi delajo lahko celo Italijani izpite v svojem materinem jeziku, ki imajo pač zanje manj narokov, nego v isti deželi rojeni Slovenci na slovenska predavanja.

Niž manj tehtni vzroki govore za začasno uvedbo slovenskih predavanj na dunajski univerzi, ker se je tudi glede iste vlada že leta 1871. pogajala z dr. Pogačnikom o uvedbi slovenskih predavanj in ker mora iz gmotnih vzrokov dandanes na dunajski univerzi študirati še več slovenskih dijakov nego v Gradcu.

Seveda smatramo za neizogiben predpogoj dobrega uspeha takih predavanj, da smejo slovenski dijaki iz dotičnih predmetov delati vsekako tudi izpite v slovenskem jeziku, ker bi bilo krivično siliti slovensko dijaštvo k dvakratnemu študiju istega predmeta.

Ker slovensko dijaštvo meni, da se vlada res hoče poprijeti nemudoma vseh potrebnih priprav za ustanovitve slovenskega vseučilišča, obrača se torej nanjo s prošnjo, naj v smislu svojih javno izraženih principov na navedeni način slovenskemu dijaštvu kar najprej omogoči študij v njih materinem jeziku ter z vzgojivjo učnih sil uspešno pripravlja tla za brzo ustanovitev slovenskega vseučilišča. Slovensko dijaštvo upa vse to tembolj, ker vlada pri drugih narodih, ki dozdaj še nimajo samostojnih univerz, pri Italijanih in Malorusih, na isti način pripravlja ustanovitev samostojnih vseučilišč, ker omogočuje Italijanom na univerzi v Inomostu in Gradcu, Malorusom pa na liovski univerzi akademični študij in polaganje izpitov v materinem jeziku. V Gradcu, dne 11. grudnia 1901.

Vseučiliška debata

v poslanski zbornici dne 6. dec.

I. Govor dr. Ferjančiča.

(Dalje.)

Kdor pravi, da naš jezik ni sposoben za znanost, da se na tem polju še ni poskusil, temu povem z mirno vestjo, da je težko še kaka stroka vednosti, o kateri bi se slovenski jezik ne bil z uspehom poskusil.

Da se je to zgodilo v skromni meri in moglo le tako zgoditi, je naravno. Pri tem je število prebivalstva odločilno in odločilna je že prej omenjena okolnost, da se znanstvena dela ne rabijo, dokler se nima visokih šol. Naš jezik, kateremu se očita nezadosten razvoj, je jezik zakonov. Tudi v tem jeziku se izdajajo zakoni in odredbe, rabi se ta jezik v ljudskih in v srednjih šolah, pri sodiščih in drugih oblastvah in je tudi jezik raznih zastopov.

Kakor vidite, gospoda moja, ni noben Vaš ugovor tehten, in če pobijate naše prizadevanje, delate to samo iz političnih nagibov. To delate, da nas ohranite še dalje v politični odvisnosti, da ohranite svoje gospodstvo nad nami. Tega pa južni Slovani ne bodo prenašali, dvigniti se hočejo do svetlih višav vseučiliške omike v svojem lastnem jeziku in reklamirajo vseučiliško izobrazbo, ker hočejo biti zaveden, ravnopraven narod ter hočejo ohraniti svojo narodno individualnost, a narodno vseučilišče je najmarkantnejši izraz narodne individualnosti.

Gospoda moja! Pobijanje razlogov, s katerimi nastopajo nasprotniki proti zahtevi glede jugoslovanskega vseučilišča, obsega že samo po sebi dokaz, da je vseučilišče potrebno, da bi bilo koristno in da je možno. Sklicujem se na to, kar se je povedalo. Ležeče mi je pa na tem, da izjavim, da ne smatramo vseučilišča kot zavod, kjer se je pripravljati za boljše kruh, ampak kot zavod, kjer se goji znanost, kot delavnico, kjer se negujejo najvišje naloge duševnega stremjenja. Kakor povsod, dasi služi vseučilišče tudi praktičnim namenom, bi bilo tako tudi na jugoslovanskem vseučilišču, in na to okol-

nost so kranjski deželni stanovi pokladali posebno važnost v znani in že citirani spomenici iz leta 1787.

Po kratkem obstanu vseučilišča v dobi od leta 1810. do 1813. so se vseučiliški nauki v Ljubljani pretrgali in šele l. 1848. je nastala nova doba.

(Konec prih.)

Govor dr. Treota v Sežani 5. decembra t. l.

(Konec.)

Naše narodne, kulturne in gospodarske težnje so se v zadnjih desetletjih ne morebiti razširile in utrile kakor pri drugih narodih, — naopak, stalno so padale. — In naše poslanstvo, ki bi bilo poklicano vedno in vedno buditi, dramiti, voditi ljudstvo, to slovensko poslanstvo je težila vedno in vedno mōra konservatizma in klerikalizma.

Redkokdaj odločna beseda, še redkejša odločna dejanja; sedaj osebne spletarije, sedaj oziri na vladu, vedno in vedno pa oziri na nemške klerikalne zavestnike zadnjih desetletij in oziri na vladi prijazne in vladi služne cerkvene glavarje naših klerikalnih poslancev — to je bila in je verna slika političnega našega položaja. — Tako smo životali, se podajali in odjenjavali — mesto, da bi živeli in napredovali!

Za to proč, Slovenci, — ne z vero, ne z njenimi večno lepimi nauki in resnicami, ne z duhovščino, katera bodi verna učiteljica teh resnic — ali proč s klerikalno mōro, proč s političnim jerobstvom, v katerega hočejo vidno in nevidno delujočidostojanstveniki v svojem nenarodnem mišljenju vpreči slovensko ljudstvo in pred vsem njim najbolj pristopni kmetijski stan!

Naš boj gre proti politični nadvladi duhovnega stanu kot takega. Tudi duhovnik imej enako nam drugim svoje politične pravice, ali enako z nami in zunaj cerkve, kot svoboden. misleč in olikan državljan, ne pa kot političen vpreženec v rimsko vladni službi nenarodnih vladik.

V roke teh ne moremo in ne smemo izročiti vodstva naše narodne politike!

Proti nam vsiljeni tuji politični zastavi se borimo. Ravno tako kakor se upiramo Nemcem in Italijanom, ki nam objedajo vejice in mladike na mladem slovenskem drevesu, ki nam odrekajo pravico do svobodnega gibanja na obmejnih naših tleh — ravno tako in še bolj moramo se postaviti v bran proti klerikalizmu, ki nam kot črv sili v steblo narodnega telesa, ki nam jemlje življensko moč in preti pokopati zadnje ostanke narodne odločnosti in vstrajnosti.

Zato proč s tujo zastavo klerikalizma! Slovenski narod bodi in ostani ne terci-jalen in hinavski, temveč veren, odkrit in pošten — v politiki, to je v posvetnem boju z vedno nasprotnim nam vladnim sistemom in v boju z narodnimi našimi sovražniki pa bodi naroden in zopet naroden brez neznosnega pogubnega vplivanja nenarodnih klerikalnih glavarjev!

In dovolite mi končno še nekaj besed z ozirom na politični položaj Goriške. — Na Goriškō preneseni boj s klerikalizmom lahko da bo trajal toliko časa, dokler se bode v tej obliki vzdrževal na Kranjskem, od katere nas loči itak le velik mejni kamen na burjevitem Gabrku. Poneha pa lahko prej, ako bode izprevidelo narodno zavednejše goriško ljudstvo, da ljubkovanje klerikalizma z vlado in Italijani ne more roditi za nas pravega, dobrega sadu.

Že začasno pa bode moral dobiti ta boj drugo obliko med zastopniki obeh strank v deželnem zboru. Položaj je tukaj ves drugačen nego na Kranjskem, in poštena zveza te ali one slov. stranke z vladajočo italijansko stranko je nemogoča ali bi pa bila slepljenje našega naroda, pogubna prodaja naših narodno gospodarskih interesov. — Narodne in gospodarske potrebe bodo morale torej obe stranki zjediniti vsaj v deželnem zboru. Tudi kot načelnina nasprotniki morali bomo skupno sedeti pri eni mizi in gledati na to, da se bode narodni in gospodarski kruh pravično delil med obe narodnosti.

Upajmo torej, da bode v deželnem dvorcu potihnil neprijetni glas domačega deloma tudi osebnega prepira, in da bode obe stranki pripravljeni delati odkrito, pošteno in odločno za neodložljive množestvilne naše potrebe.

Ako ne, naše napredne stranke krivda to ne bode. Naš narod naj potem sodi kot nekdanj svetopisemski kralj Salomon prepirajoči se pravi in krivi materi; spoznal bode lahko po besedah in dejanjih, na kateri strani je prava, nesebična ljubezen do Slovenstva in naše boljše bodočnosti.

S tem političnim mišljenjem hočem, častiti volilni možje, vstopiti v goriški deželni zbor in posvetiti svoje skromne moči v prid narodu, deželi in volilnemu okraju, skalovitemu ali tudi kot skala neomahljivemu Krasu.

V Ljubljani, 13. decembra.

Reforma volilnega reda.

Posl. Daszynski je, odgovarjaje na grozilni govor ministrskega predsednika glede bodočega uravnanja avstrijskih ustavnih, zlasti parlamentarnih razmer, zatrjeval, da brez centralnega parlamenta ne bo več Avstrije ter priporočal vladi kot edino rešilno sredstvo, naj uvede splošno, enako in direktno volilno pravico. V ustavnem odseku že leži tak predlog socijaldemokratske stranke. Danes pa čitamo v češkem listu »Hlas Naroda«: V dobroposlušenih dunajskih krogih se zatrjuje, da namerava vlada volilni red reformirati. Ako se drž. zbor razpusti, ne bo sklican nič več na podlagi sedanjega volilnega reda, nego se izvrše nove volitve na principu enakega splošnega volilnega reda. Tudi gospodarska zbornica se preosnuje, tako da konservativne stranke, zlasti veleposestniki ne bodo oškodovani v svojem vplivu. Tako bi dobili v gospodski zbornici večjo moč oni krogi, katerih vpliv bi bil v parlamentu vsled novega reda oslavljen. Tako pa bi bil državni zbor poslanski podrejen gospodski zbornici, kar bi zopet ne bilo na korist svobode in napredka v državi.

Vojna v Južni Afriki.

Dewet se pojavlja zopet prav energično. Pri Heilbronu je polkovnika Wilsona in Kitchenerjeve strelce zajel, in le polkovnik Rimington je Angleže rešil kapitulacije. Wilson je imel nalogo, Dewetov marš proti severu na vsak način preprečiti. Angleži so izgubili 2 častnika in 11 mož; 230 mož je bilo baje ranjenih. Dewet je nato prekoračil reko Vaal in prodira proti Johannesburgu, ki je jako slabo zavarovan. Menda se že v kratkem združi z odelkom Delareya, ki je blizu Johannesburga, katerega nadleguje že par dni. Naravnost čudovito je, kako se morejo Buri še vedno toli uspešno braniti Angležev, dasi so ujeli Angleži že toliko tisoč burskih borilcev. Te dni so imeli Buri zopet veliko nesrečo. Kitchener poroča, da je Hamiltonova kolona pri Pritchardfonteinu ponoči presenetila Bethelov oddelek in ujela 131 Burov. 7 je bilo mrtvih. Čuditi se moramo, od kod jemlje Buri vedno novih bojnikov, ko so jim vendar Angleži polovili že toliko velikih oddelkov. Treba si je misliti, da štejejo angleški generali tudi ženske, starce in otroke kot burske borilce, ali pa so vsa angleška poročila močno pretirana in lažnjiva. Chamberlain je dementiral vest, da se Angleži pogajajo z Buri za kompromis ali mir, kajti angleška vlada more baje sprejeti edino popolno kapitulacijo Burov. Iz Londona poročajo, da se burski oddelki v okrajih Clamwilliam, Calvinia in v sosednjih krajih spretno umikajo bojem z Angleži, ki imajo o obmorskih pokrajinah radi prožnega peska s svojimi težkimi vozovi velike težave in zamude, dočim so burski vozovi lahki in brz. Block-hiše bo treba zopet pomnožiti, postaviti jih v razdalji 6—7 sto jardov, kajti hiše, ki so le eno miljo naražen, ne koristijo nič. Že do marca so veljale te male trdnjave Anglijo okoli 2 milijona kron, ker bo treba njih število podvojiti, podvoje se tudi stroški in se porabi kot posadke teh block-hiš še novih 10.000 mož. Tako rastejo vojni stroški, in liberalni angleški voditelj Cambell Bannerman je te dni govoril Angležem od srca, ko je vnovič priporočal, naj sklene vlada z Buri časten mir.

Shod za vseučilišče.

Na shod, ki se je vršil v nedeljo 1. decembra, v »Mestnem domu« so došli še naslednji brzojavni pozdravi:

Praga: Iménem českého vysokého učení technického přeji pobratimskému národu slovinskému brzkého splnění jeho spravedlivého a oprávněného požadavku zřízení jichoslovanské university lublaňské! — Rektor Blažek.

Praga: Jsme s Vámi. Quod bonum, faustum, felix fortunatumque eveniat! — Dr. Podlipný.

Praga: Vítáme srdečně velikou kulturní akci bratrského národa slovinského za dosažení vlastní university a přejeme jí plného zdaru. Spojme síly své ke blahodárné, osvětlné práci národní. Za výkonný výbor národní strany svobodomyšlné. — Dr. Václav Škarda, předseda.

Praga: Milým Slovincům ku snaze, dosíci potřebných vysokých škol národu svému, přeje mnoho zdaru — Emanuel Myslbek.

Praga: S celou myslí sledujeme ideální snahy Vaše a vroucně přejeme brzkého dosažení díla. — Dr. Franta.

Praga: Naším slovinským pobratimům na březích Adrie, nadšení jsouce vzpruhou Vaší za svatá svá práva, voláme »Na zdar!« Nuže jen v před! Neustáňte, dokud dílo Vaše nebude korunováno. — Posluchači českoslovanské akademie obchodní.

Ptuj: Slovensko univerzo snujmo si v Ljubljani; »Slovenija« zjedinjena vzdrami se in vstani! — Dr. Brumen, Čuček, Kopic, Rajnih, Zupančič, Pavlinič, Lončarec, Vezjak, Havelka, Zelenik, Babič, Stanjko, Kušar, Marinič, Kamenšek, Podobnik, Kocmur, Diehl, Pintarič, dr. Horvat, Toplak, Mahorič, Slavinec, Zupanec, Kavkler, Polek, Klanjšek, Lorber.

Ptuj: Narodna čitalnica v Ptuj želi današnjim zborovalcem najboljši uspeh. Živela slovenska univerza! — Zelenik.

Ptuj: Slava zborovalcem! Živela slovenska univerza v Ljubljani! — Politično društvo »Pozor«.

Radgona: Pridružujemo se Vam in tirjamo odločno, da se ustanovi slovensko vseučilišče. — Gornjeradgonski Slovenci.

Radgona: Stati mora v Ljubljani slovensko vseučilišče! — Ščavničarji.

Rakek: Trgovci občine Rakek pozdravljamo z veseljem današnji shod in pridružujemo se tudi s trgovskega stališča odločno k popolno opravičenim zahtevam ustanovitve vseučilišča v Ljubljani.

Reka: Vaša pravedna stvar neka nadje zaščite kod svih pravo mislećih ljudi. Samo složno naprijed! Zora puca, bit će dana! Bratski pozdrav. Bog i Hrvat! — A. Kalanj, Matija Frebek, Marija Frebek, Jure Sikić, Ivica Sikić, Anton Paskvani, Kraljević, Rade Ogrizović, Ivan Miškulin, F. Franković, Šuplina, Josip Čekado, Franjo Pooh.

Sarajevo: Pozdravljamo najsrdačnije skupštinu braće Slovenaca takodjer Hrvati. — Dinčić, Markeginović, umjetnik, Šoprek, Odvorac.

Sevnica: Nevstrašeno z združenimi močmi naprej! Naj spolni želja slehernega se Slovenca! Živela slovenska univerza v Ljubljani! — Bralno društvo.

Sežana! Po tebi, adrijansko morje, vozil bo slovanski brod, Z radostjo pomagati ti napredni bode kraški rod, da ob tebi naša zemlja bo cvetela, Vseučiliščna v to mladina bo skrbela, Ki v Ljubljani beli svoja dela je pričela. Za omizje v Sežani — Josip Stofa.

Smichov: K projevu o zřízení jichoslovanské university družíme věrně své hlasy. — Za český odbor plan. društva prof. Chodounský.

Središče: V imenu trga Središče današnjemu shodu najboljši uspeh. — Župan Šinko.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. decembra.

— Za vseučilišče v Ljubljani

so poslale potom mestnega magistrata svoje peticije na ministristvo sledeče občine: Čekovnik, Srednja vas v Bohinju, Radenci pri Ljutomeru, Devin in Dreznica.

Slovensko gledališče.

V torek se je predstavilo prvokrat v tej sezoni pred dobro obiskano hišo Wagnerjevo »dejanje v 3 aktih« »Tannhäuser«. Predstava je bila v obče dobra, relativno celo jako dobra. Vendar ni bilo opaziti veliko napredka proti lanskemu letu, izvzemši par mest, ki letos niso bila črtana, in ne glede na dejstvo, da se je letos bolj temperamentno igralo in pelo. Kakor lani je trpela opera tudi letos pod orkestrom, ki je bil, sam ob sebi precej slab, za to težko delo premalo in prepovršno pripravljen. To se je čutilo še bolj vsled tega, da je gosp. kapelnik Tomáš tempo dostikrat forciral. Tako je bil na primer Allegro-stavek v uverturi, v katerem je naslikano strastno ljubezensko uživanje, velik neritmičen konglomerat različnih nerazumljivih disonanc. Kdor hoče strast izraziti samo z najhitrejšimi tempi, je slabo podučen. Glede te uverture nam mora biti Wein-gartnerjev tempo še vedno uзор, tembolj, ker pri našem orkestru manjka ona tehnika, ki bi omogočila korektno igranje v predvčerajšnjem tempu. Pa tudi v operi sami, zlasti pri recitativih so bili tempi v kvar dramatičnemu utisu in poetični vsebini dostikrat prenačljivi. »Das Nothwendigste und Härteste und die Hauptsache in der Musik ist das Tempo« pravi Mozart nekje v svojih pismih. Zopet moramo g. kapelnika opozoriti na sledeče: Dobro je, ako leži direkcija v energični roki, in še boljše je, če je ta roka del temperamentne osebe. Ali nikdar ne sme dirigentova palica postati trinogovo žezlo, pod katerim sužnji-pevci še zasopsti ne morejo. Orkester ne sme biti profos, katerega odpošlje tiran, da mu ljudi zapre. Tudi Wagnerjev samostalni orkester nima druge glavne naloge, kakor da spremlja pevske glasove in jim da dramatičen kolorit. Torej ni pevec radi orkestra, temveč orkester radi pevca. In če ima pevec umetniški okus v izboru tempov, mu ne sme dirigent s svojo težko maso pokvariti uspeha. Torej, g. kapelnik, dajte pevci, kar je pevčovo: »Geben Sie Gedankenfreiheit!« Kot pravični ljudje pa tukaj še beležimo, da je bilo občinstvo s izvajanjem uverture zadovoljno in da se je moral g. kapelnik za aplavz zahvaliti. Kakor lani je bila tudi letos naslovna vloga v rokah gosp. Olszewskega, ki nosi celo opero na svojih ramah. Kakor ni bil Wagner samo glasbenik, ampak izvrsten pesnik, tako zahteva od svojih pevcev ne samo popolno glasbeno izobrazbo — tudi pevec mu mora biti poet, ki vstvari marsikatero v tekstu neizraženo čustveno nuanco. In to samostojno, poetično vstvarjenje kvalificira ravno g. Olszewskega kot pravega Wagnerjevega pevca. Wagner, izvzemši začetnih oper, sploh ni pisal oper, temveč muzikalne drame in njemu ne zadostuje operni pevec, on zahteva dramskega igralca. Gosp. Olszewski je v tem in v vsakem drugem oziru vzoren Tannhäuser in je škoda, veliko besed zgubiti pri njem. Tu nima kritik nič več opraviti; k večjemu da opozori občinstvo, ki se premiere ni udeležilo, na to, da ne pozabi obiskati drugo predstavo. Gdč. Nedbalova sicer v petju in vzlasti v igri ni mogla doseči Elizabete svoje prednice, vendar se je prav srečno pridružila drugemu pevskega ensembli. Škoda, da nikdar ne slišimo njenega mezzavoce; njen pianissimo ima nekaj stisnjene in to je posebno motilo utis sicer lepo prednašane molitve v III. aktu. Na zunanje je bila gdč. Nedbalova predvčerajšnjem jako simpatična prikazen. V Völferjmovi vlogi je nastopil kot gost gosp. B. pl. Vulakovič, član Zagrebške opere. Pevac ima v vseh registrih prijeten, svež in močan glas, njegovo nastopanje je bilo viteško elegantno. Dobil je krasen lovorov venec. Gdč. Noemi se nam je zdela skoraj prekorektna. Venera in navika ali vesela ljubimka; Venera je nebo in peklo v eni boginji, Venera je strast, ki je zemljo zapustila in šla v sladka poganska nebesa. Malo manj strasti v glasu bi si bili zopet želeli pri gospodični Romanovi, ki je pela mladega pastirja s skoraj dramatičnimi akcenti. V drugem prizoru, onem krasnem kontrastu k prvemu v Venerini gori, mora biti vse mirno, angeljsko nežno; narava in ljudje. Zakaj je gospo-

dična pela pastirjevo pesem brez spremeljevanja? V priprostem spremljevanju se izvrstno slika ono rajsko mirno, spomladno življenje, maj zunaj in maj v duši, ne oziraje se na to, da je harmonizacija pastirjeve pesmi sama ob sebi dosti zanimiva. G. Vašiček je pel grofa Hermana, pa je tudi jedino-le pel. Druzega nimam nič poročati o njem. Manjše vloge so bile v rokah gg. Kramperje, Wildnerja, Liera in Štamcarja, ki so storili svojo dolžnost! Tudi zbor je bil razmeroma dober. Pri zboru romarjev se tudi na večjih odrih zgodijo včasih kakšne nezgode. Na nesrečnem vstopu siren začetkom opere sirene niso bile krive; gotovo je motil kak hudoben favn ali satir njihovo petje s svojim neotesanim instrumentom. V tretjem prizoru prvega akta se šele približujejo romarji od Wartburškega gradu, začetkom so še jako oddaljeni. Pevci morajo torej pp začetni in polagoma krešendirati in ravno tako pri odhajanju diminuirati, dokler se ne popolnoma izgubi njihovo petje v daljavi. V orkestru moramo najostreje grajati harpinista, ki je svoj velevažni in prekrasni part naravnost škandalozno bagateliziral. Drugi instrumentje so bili v obče na navadni višini. Režiji g. Liera nimamo nič posebnega očitati. Razsvetljava v tretjem aktu je bila nesrečna. Prizor se vrši v polovični temi, da se mimika pevcev lahko razločuje. Polagoma šele postaja noč. Zeleni žarki nimajo smisla in so tem bolj motili, ker se je na steni zrcalilo delovanje drugega za odrom stoječega dirigenta. Slednjič opozarjamo občinstvo še enkrat na jutrišnjo ponovitev te krasne opere, katere naj nikdo ne zamudi.

Spectator.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. decembra.

— **Deželni zbor kranjski** se skliče ali še koncem decembra ali pa na dan 4. januarja na prav kratko, kvečjemu tri dni trajajoče zasedanje.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** so poslale potom mestnega magistrata peticije na ministrstvo občine: Budanje, Podgorje, Mirna peč, Temenica, Dobrna, Fram, Mala vas pri Ptuj, Sv. Miklavž pri Slov. Gradcu, Samošani, Miren in Nabrežina.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** je poslalo prošnjí poslanski zbornici in naučnemu ministrstvu društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju.

— **Janez Tavčar**, župnik v Lešah, okraja radovljanskega, je nepoboljšljiv pretepač šolskih otrok. Danes ga je tukajšnji deželni, kot prizivno sodišče radi palice, s kjo je krščanski nauk otroke učil, obsodilo na dvesto kron globe ter ob jednom izreko, da se obsojencu odvzame sposobnost do daljšega poučevanja v šoli. Sedaj bode leškega fajmoštra gorjača vsaj mirovala!

— **Iz kraljestva škofa Jegliča.** »Rodoljub« piše: V gornjegrajškem okraju pri gradu Vrbovec pod Nazaretom zida ljubljanski knezoškof Anton Bonaventura velikansko žago, katera bode stala okoli 100.000 K. — To žago dobi v najem neki zagrizen Lahon, ki bo posekal v teku mnogih let — če se mu ne bo poprečilo — ves les iz knezoškofovih gozdov. Ta Lah je — kakor se sliši — dal škofu denar za nepotrebne šole v Št. Vidu. Pri stavbi te žage je precej Nemcev, ki prav oholo proti domačim Slovincem postopajo. Tudi ima več židovskih firm svoje zastopnike tukaj. »Schöne Gesellschaft!« Tako je nastal v Nazaretu zares cel Babilon. Ko so zidanje končali, hoteli so to proslaviti s tem, da bi na zid obesili »frankfurtarico!« toda zbal so se slovenskih pesti. — Napisi na svarilnih tablicah so samo nemški, in če kak domačin — Slovenec, — ki švabskega svarila ne ume, pride približno stavbe, vpijejo nad njim vsi Švabi in židje z oskrbnikom vred v svojem »tajč« tako, da siromak ne ve, kod bi bežal; če se hitro ne umakne, zaženo se vanj, kakor stekli psi. Delajo tudi o svetkih, celo kvaterne nedelje niso spoštovali. Za škofa tedaj ne velja božja postava, ki pravi: »Šest dni delaj, sedmi dan pa počivaj!« Ali pobožni menihi ne vidijo te skrumbe Gospodovega dne iz svojega griča? Ako ubogi flosar pelje v nedeljo

svoj splav po Savinji, ker se boji, da bi v ponedeljek vode ne bilo, ne dobi odveze, ampak pride v — pleve. Bodo li mar knezoškofa, ki svojo stavbo tudi ob nedeljah nadaljuje, ravno tako poslali v — pleve? Smo zares radovedni. Vedite, milostivi knezoškof, da bo Vaša stavba stala v najbolj slovenskem okraju Spodnjega Štajerja in da tam biva verno, katoliško ljudstvo, ki se neče pustiti izživati in pohujševati niti od knezoškofa samega — Mar bi rajši oni kranjski pater, misijonar, ki je imel nedavno propoved v Nazaretu, pridigoval o nedeljskem počitku, mesto da se je zaganjal ob volitve in »Rodoljuba«. — Če menih (be-rač) govori o volitvah, zdi se nam ravno tako, kakor bi slepec govoril o barvah. Kar se pa tiče zaganjanja, v »Rodoljuba«, da kdor ta list bere, ne bode zato pogubljen, če pater še stokrat to trdi, kajti »Rodoljub« ni brezveren list, kakor tudi tukajšnji kmetje, njegovi bralci niso brezverci, temveč so morebiti boljši kristjani, nego je pater z nekaterimi znanimi kapelani in župniki vred. Če pa »Rodoljub« razkriva tuintam brezbožnost in hudobnost duhovnikov, tedaj to duhovniki sami zakrivijo, saj kar se ne stori, se ne zve. Sliši se, da pride enkrat knezoškof ljubljanski pogledat omenjeno stavbo. Če je to res, takrat prosimo, da se o teh razmerah pusti po-učiti in da popravi, kar je napačnega — da ne pride v pleve na tem in na onem svetu! Amen.

— **Hranilnišče knjižice.** Katoliški duhovnik se sprijaznuje z modernimi gospodarskimi napravami. Brali smo, kako so katoliški mnih Kitajcem pokradeno in oropano premoženje prav po modernih sredstvih bančnega prometa spravljali v varnost. Brali smo, kako na Francoskem mnih prav moderno kapitalistično gospodarijo in testamente in hranilnišče uloge vernikov eskomptirajo. Tlake ni, morajo se tedaj stegovati po dolgosti, odeje. »Auri sacra fames« pri židih ni tolika, kakor mej katoliškimi duhovniki. Hranilnišče uloge so nekaj vidno zgrabljivega; židu in katoliškemu duhovniku so nekaj tabernakelj, shramba miru in sprave. Pribijemo naj neko posebno prakticiranje. Iz Amerike pošlje ubog Slovenec par sto dolarjev župniku, da jih naloži v hranilnico. Župnik seveda rad stori in uloži denar v kako farovško posojilnico. Knjižice shrani. Ako jih hoče lastnik dobiti, jih drugače ne dobi, če ne izroči stvari liberalnemu advokatu. Potem pošlje župnik knjižico, in sicer direktno lastniku iste. V knjižici stoji, da je isto župnik vinkuliral, da ne sme drugi denarja vzdigniti, kakor isti, kojega župnik dotične župnije za sprejem določi ali njega identiteto potrdi. Knjižice se res lahko zgube in ukradejo. Naši duhovniki poznajo svoje ljudi. Pa zaradi tega te vinkulacije vendar ni treba: Vinkulira se na lastnika, sorodnike, pooblaščenca, ali kaj je treba zraven popa?! Koliko Slovencev v Ameriki umre in koliko hranilnih ulog preide s tem v korist — mrtve roke! — In potem še kdo javka nad »nesrečnim razkolom« mej posvetnimi in duhovskimi Slovenci!

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri v petek gostuje drugič g. pl. Vulakovič v Wagnerjevi operi »Tannhäuser«. V nedeljo je premijera Roseggerjeve narodne drame »Nasodnji dan«.

— **Planinski večer.** Na sinočnjem družbinskem večeru Slov. plan. društva je nadaljeval in končal gosp. odvetnik dr. Fran Tomišek svoje predavanje, naslovljeno »En dan na Skutvcih«. Opisal je svojo pot doli iz vrha Grante čez Turski žleb, koder je napravilo planinsko društvo l. 1900 znamenito pot, in dalje preko Okrešlja in Kamniškega sedla nazaj v Kamnik. Ta del dr. Tomiškevega predavanja se je odlikoval po živem opisovanju in po plastiki podanih slik. Žel je zato predavatelj za simpatično svoje delo prav burno odobravanje. Vesela narodna popevka razlegala se je na to ostali del večera, pevali so društveni pevci, vsaj to je njim že v navadi, da ne opuste nobene prilike ne na hribih, ne v nižavi, da bi se razveseljivali v družbi s prelepimi našimi domačimi pesnimi.

— **Umrla** je včeraj hišna posestnica gospa Ivana Košir-Ničman v starosti 68 let. N. v m. p.

— **Javen škandal.** Mej poslopji, ki so se vsled potresa morala podreti, je bilo tudi staro poslopje na vogalu Hilšerjevih ulic in Gradišča. To poslopje, ki je bilo last vojnega erarja, se je podrla, a prostor se ni več zazidal. Kaj namerava vojni erar storiti s tem prostorom, nam ni znano, javno pa se mora protestirati proti temu, da je ta prostor postal nekako stranišče in zavetišče ponočnih parčkov. Občina, ki sicer toli žrtvuje za olepšanje mesta, ki je odštela znatne tisočake za podaljšanje Hilšerjevih ulic, ima gotovo pravico zahtevati od erarja, da spravi rečeni prostor v neki red in poskrbi, da se bo ta red vzdržal, kajti nesnaga je grozna. Apelujemo torej na mestni magistrat, oziroma na občinski svet, naj stori primerne korake, da erar ta svoj svet ali zazida ali pa vsaj okrog njega napravi primerno ograjo ter skrbi za snažnost na tem prostoru.

— **Klub rakovskih samcev** priredi 4. januarja 1902 običajni plesni venček.

— **Iz Goč na Vipavskem** smo dobili trobentice v dokaz, da vlada tam mila zima in se vinskim kupcem, katere opozarjamo, da je tam še dosti vina, ni bati mraza.

— **Pevsko in tamburaško društvo „Kum“** snuje se v Radečah pri Zidanem mostu. Pravila so se že predložila deželni vladi v potrditev.

— **Nemški poštni napisi.** Iz Podčetrčka na Štajerskem se nam piše: Nedavno mudil sem se tukaj po opravih ter čakal v neki gostilni na vozno pošto. Naenkrat zatrobí postiljon in poštni voz iz Kozjega se postavi pred gostilno. Voz je imel podobo starega kurnika ter od zadej napis »K. k. Post Drachenburg«. Začuden vprašam postiljona, ali stanujejo v Kozjem sami Nemci, da ima poštni voz samo nemški napis. E, pravi postiljon, saj imata poštna voza iz Poličan in iz Št. Petra tudi samo nemški napis, ker so to »cesarske pošte«. In res pridržata kmalo na to poštna voza iz Poličan in Št. Petra, na katerih se je blesketal napis: »K. k. Post Pöltschach«, oziroma »K. k. Post St. Peter bei Königsberg«. O slovenskem napisu nikjer duha ne sluhaj in to pripočta na izključno slovenski zemlji in kjer so dotični občinski in okrajni zastopi v slovenskih rokah! To je zares škandal, in skrajni čas je, da se dotične »stare« »košare« nadomestijo z novimi vozmi, ki bodo imeli v prvi vrsti tudi slovenski napis.

— **V Opatijo** pride sredi meseca januarja nemška cesarica.

— **Meščanska godba** priredi danes ob 8. uri zvečer v gostilni gosp. Hafnerja (na Sv. Petra cesti) koncert. Vstop prost. Želeti bi bilo, da se občinstvo mnogobrojno udeleži godbinih priredb ter tako godbi pomore do potrebne in zaslužene podpore.

— **V topničarski vojašnici** se je pri moštvu tekom zadnjih dni zopet primerilo nekaj slučajev legarju močno podobne bolezni.

— **Električni voz** je včeraj popoldne na Dunajski cesti prekucnil posestnika Gašperja Gesperiča iz Godiča v kamniškem okraju na cesto, ker se ni pravočasno izognil. Mož je nesel na glavi navozno plahto in ni slišal, da mu je voznik zvonil, naj se izogne. Vrglo ga je kaka dva metra daleč od voza.

— **Žepni tat na sejmu.** Dne 9. t. m. se je na sejmu v Litiji pojavil žepni tat, ki je raznim osebam ukradel skupaj 157 kron 48 vin. Ukradel je tudi poročen prstan, potem jeden prstan z rudečim kamnom in 1 medajlon.

— **Izgubljene reči.** Na Vodni-kovem trgu je izgubil neki učenec obrtne šole zlat prstan z dvema rudečima kamnom in z jednim diamantom.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 1. do 7. decembra 1901. Število novorojen-
cev 23 (= 34,15‰), umrlih 18 (= 26,73‰),
mej njimi jih je umrlo za jetiko 2, za
vnetjem sopilnih organov 2, vsled mrtvo-
uda 2, za različnimi boleznimi 12. Mej njimi
je bil tujecev 7 (= 38,8‰), iz zavodov 12
(= 66,6‰). Za infekcijskimi boleznimi so
oboleli, in sicer za ošpicami 13, za škar-
latico 1, za vratico 2 osebi.

* Svoboda na Pruskem.

V Poznanju se vrši sodno postopanje proti avstr. Poljaku žurnalistu Kazimiru Rakovskemu. Stvar se je začela s tem, da so neko Poljakino privlekli na sodišče zaradi zasebnih ur za poljski jezik. Tem povodom je Rakovski napisal v nekem vrtislavskem časopisu članek pod naslovom »Sramota našega veka« z ostrimi napadi na prusko vladu. Prejše je bil Rakovski izgnan administrativnim potom v Avstrijo. Potem, ko se je članek pojavil v listu, se je Rakovski pripeljal v Vrtislavo, kjer so ga v gostilnici aretovali.

* Ruski jezik v Nemčiji.

Gdanskem je vlada uvedla kurze ruskega jezika za administrativne carinske in železniške uradnike. Za čas obiskovanja teh kurzov so uradniki prosti službe in uživajo popolno plačo. Kdaj se kaj takega zgodi v Avstriji?

*** Zopet eden »Münchener Post«** javlja, da so zaprli pred kratkim v Gornjem Altingu župnika in šolskega nadzornika, Matijo Grafa, ker je zlorabljal svoje šolske otroke. A pozneje so župnika proti kavciji 5000 mark zopet izpustili; vzeli so mu pač službo šolskega nadzornika, toda svoje duhovniške posle pa sme nesramnik še vedno opravljati. Preteklo nedeljo je imel župnik celo slavnostno mašo in pridigo. Ljudstvo je skrajnje ogorčeno, da ni bil župnik takoj odpuščen.

*** Skala porušila hišo.** Pri Weyerju na Gornjeavstrijskem se je dogodila te dni strašna nesreča. V vasi Anger, ki stoji ob vznožju velikanske pečine, se je utrgala ponoči skala in je porušila hišico delavca Matije Hopfa. Zidovje je zasulo Hopfovo ženo in dva otroke, katere so izkopal mrtve iz razvalin. Obe in tretji otrok pa sta ostala živa.

*** Nagla smrt.** Dne 7. t. m. se je pripeljala Elizabeta Dworsky iz Budimpešte na Dunaj. Po poti je obolela nje dveletna hčerka Katarina. Takoj, ko je ostavila vlak, je hotela mati k zdravniku, šla je najprej do najbližnje policijske stražnice, da bi vprašala po kakem zdravniku, a že na poti jej je umrla hčerka v naročju. Povod nenadne smrti je neznan in je povzročil na Dunaju strah pred — epidemijo.

*** V treh stoletjih živela.** Nedavno je slavila udova Marija Terezija Kulla svoj 102. rojstveni dan. Rojena je bila l. 1799 in živi že več kot pol stoletja na Dunaju vedno v isti hiši. Stara gospa je še prav zdrava in še vedno vse dobro sliši in vidi in spravlja skoro vso dela sama v hiši. Čuti se povsem zdrava in svežo ter baje ne more razumeti kako morejo tožiti 80 letni ljudje, da so »stari«.

*** Pazite na levičnike.** Ni svetovati otrokom, ki kažejo več spretnosti v levi roki, da se tega odvadijo ter se silijo izvrševati opravila z desnico. Taka sila more otroku škodovati celo na zdravju in možganih, kakor je to zasledilo v najnovejšem času zdravniško znanstvo. Sicer je itak izpričano, da so levičniki spretnejši v izvrševanju opravil, nego desničarji.

Lastnosti gledališke igralke. Gospa Kendel, znana angleška umetnica, zahteva od kandidatnje za gledališki oder naslednje lastnosti: »Obraz mora imeti kakor boginja, moč leva, postavu Venere, glas golobčin, čud angelja, miloto in ljubkost laboda, gibčnost antilope in — pred vsem kožo elefanta ali pa rinocera.

*** Oženil mater in hčer.** Joel Vanpatten v Syracuse v Ameriki se je zameril zakonskemu zakoniku ameriškega. Gospa Asenaty Wright trdi, da je Joel njen mož, njena hči Karolina trdi isto, in Joel pravi, da imata obe prav. Pred 24 leti se je oženil z gospo Wright, katere je bila vdova in je imela hčerko Karolino. Tekom let je Joel videl, da je Karolina postala krasno dekle, in se je hitro ločil od stare Asenath in poročil krasno Karolino. Zdaj je policija aretirala vso Vanpatten-Wrightovo rodbino — enajst oseb.

*** Kakor v basni.** Mlad misijonar je postal milijonar. Pripoveduje se o tem iz Čikaga: Pater Anderson je bil v Čikagu vzgojen za misijonarja ter je odšel v Aljaško z nekim Johnom Brintessenom; ondi je našel plast zlata v vrednosti več milijonov. Vrnil se je ter se oženil z lepim dekletom, katerega je svoje dni poučeval v krščanskem nauku.

Književnost.

— **„Slovenka“**, glasilo slovenskega ženstva, ima v številki XI. tole vsebino: 1. O razmerah proletarskih žen. Ivanka. — 2. Sveča. Utva. Trst. — 3. Ljubezen. Jednojevanje. Zofka Kveder. Praga. — 4. Noč. Utva. Trst. — 5. Zavajavanje za starost in obnemoglost. Ivanka. — 6. Vseučilišče v Ljubljani in slovensko ženstvo. Ivanka. — 7. Štiristoletnica hrvatske umetne književnosti. — 8. Pozno, pa še ne prepozno. Božidar Tvorcov. Kaluga. — 9. Nove knjige. — 10. Beleške.

— **Stara Kranjska.** Zopet so izšli trije zvezki jako lepega in v našem listu že večkrat topla pohvaljenega in priporočenega dela »Stara Kranjska«, ki ga izdaja akad. slikar K. Grefe. Vse slike je g. Grefe sam slikal. Novi trije zvezki obsegajo naslednje podobe: Grad Zalog na Gorenjskem, Grad Medija na Gorenjskem, Marijino znamenje na Šentjakobskem trgu v Ljubljani, Cerkev v Mekinah pri Kamniku, Grad Habah na Gorenjskem, Ostanke cistercijske opatije v Zatičini na Dolenjskem, Naslovni list rokopisa iz 14. stoletja, Grad Goričane, Župna cerkev Št. Rupert, Razvalina Mali grad, Znamenje pri Stičini na Dolenjskem, Znamenje pri Trzinu in Grad Kaleb na Krasu. Vse podobe so jako lepe in fino ter okusno reproducirane. Priporočamo to delo še jedenkrat prav topla.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gradec 12. decembra. Slovenski visokošolci so imeli včeraj shod, na katerem so sklenili izročiti rektorju spomenico, s katero zahtevajo, da se na graškem in na dunajskem vseučilišču uvedejo slovenska predavanja. Zajedno so pozvali slovenske državne poslance, naj v tem smislu interpellirajo vlado. Danes je to spomenico in te sklepe izročila posebna deputacija rektorju. Rektor je govoril sarkastično in grozil s posledicami. Imenoval je zahtevo provokacijo. Deputacija je energično protestirala zoper grožnje in zoper trditve, da je tirjatev naših pravic provokacija. Dijaštvo je popolnoma složno in čaka brez strahu zagrožene posledice.

Trbovlje 12. decembra. Pri današnji seji tukajšnjega obč. odbora se je sprejela resolucija za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani.

Dunaj 12. dec. Razni slovenski poslanci so imeli danes posvetovanja glede korakov, ki naj se store z ozirom na sklepe včerajšnjega shoda slovenskih akademikov v Gradcu.

Dunaj 12. decembra. V današnji seji poslanske zbornice je naučni minister odgovoril na interpelacijo Malorsov zastran dogodb na lvoškem vseučilišču. Odgovoril je skrajno neugodno za Maloruse, tako da vložijo ti poseben nujni predlog, da bi mogli o tej zadevi govoriti. Zbornica je danes končala generalno dobato o kmetijskih zadrukah.

Dunaj 12. decembra. Včeraj se je tu govorilo, da postane poljedelski minister Giovanelli senatni predsednik pri upravnem sodišču namesto grofa Bylandta, ki pride v Linc kot namestnik, in se je reklo, da postane zopet grof Ledebur poljedelski minister. Danes se ta vest dementuje.

Dunaj 12. decembra. Italijanski poslanci so zložili za wrešenske obsojence 100 kron, katero svotico je danes Malfatti izročil Abrahamowiczu.

Dunaj 12. decembra. Moravski in nižjeavstrijski dež. zbor sta sklicana na dan 27. t. m.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 10. decembra: Marija Pleško, kotlarjeva hči, 2 leti, Tržaška cesta št. 1, pljučnica. — Franja Šifrer, služkinja, 20 let, Dunajska cesta št. 19, šifra, — Jera Germek, sodarjeva vdova, 55 let, Jenkove ulice št. 6, ostarelost.

V deželni bolnici:

Dne 9. decembra: Jurij Šmajd, dninar, 48 let, jetika. — Dne 10. decembra: Ivan Habič, gostač, 76 let, prisad.

V otroški bolnici:

Dne 8. decembra: Amalija Prohinar, uradnega sluga hči, 2 leti, jetika,

XLIX. izkaz o darilih za Prešernov spomenik.

Prenos . . . 29797 K 17 vin.

Za razprodane J. N. Resmanove pesmi so pripisali:	
Karis F. na Opčini	20 „ „
Nosan J. v Vipavi	20 „ „
Petercel J. na Bledu	40 „ „
Leban Anton v Komnu	14 „ „
Homan A. dr. v Radečah	20 „ „
Brunen A. dr. v Ptuj	20 „ „
Milavec Marija v Cirknici	20 „ „
Šabec Antoinetta v Trstu	20 „ „
Mankoč Milka v Trstu	40 „ „
Pogačnik Al. v Cirknici	8 „ „
Bunc Vekoslav v Dolini	12 „ „
Barle Janko v Zagrebu	14 „ „
Šabec Zofija v Opatiji	20 „ „
Ples Leopold v Devinu	20 „ „
Majdič Matilda v Kranji	20 „ „
Knafelc Vekoslav v Beljaku	20 „ „
Finžgar Jože v Brezji	12 „ „
Čaharja Ivan na Nabrežini	20 „ „
Nemcevi gospodični J. in A. na Nabrežini	14 „ „
Kocbek F. v Gornjemgradu	20 „ „
Bole Josip na Reki	40 „ „
Šlanec Alojzija v Litiji	28 „ „
Širca Josip v Zalcu	20 „ „
Sajé Ivan v Slov. Gradcu	20 „ „
Luznik A. na Vrhniki	13 „ 76
Muha A. v Lokvi	8 „ „
Meško Fr. Ks. v Prevalji	4 „ „
Račič Al. v Boštani	6 „ „
Andrioli Viktor pl. v Trzinu	14 „ „
Mikuž Ivanka v Ljubljani nabrala N. N. v Mikuževj gostilni v Ljubljani	1 „ „
Doljan Jak. iz Kočevja	2 „ „
Barle Jos. dr. s Kozjega	10 „ „
Budinek Cilka v Kranjskeji gori nabrala	10 „ „
Dolničar Matija iz Trbovelj	10 „ „
Čitalnica v Sezani	20 „ „
Hribar Ivan, župan, prispevek za november	50 „ „
Rutar Simon, c. kr. profesor	10 „ „

Skupaj . . . 30458 K 33 vin.

Dr. Josip Stare, blagajnik.

„Slovenski Narod“

se prodaja v posameznih izvodih po 10 h v sledečih trafikah v Ljubljani:

- L. Blaznik, Stari trg št. 12.
- M. Blaž, Dunajska cesta št. 14.
- H. Dolenc, južni kolodvor.
- A. Gruden, Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.
- A. Kališ, Jurčičev trg št. 3.
- A. Kanc, sv. Petra cesta št. 14.
- J. Kušar, sv. Petra cesta št. 52.
- A. Kustrin, Breg št. 6.
- A. Svatek, Mestni trg št. 25.
- J. Sušnik, Rimska cesta št. 18.
- F. Šešark, Selenburgove ulice št. 1.
- K. Urbas, Cesarja Jožefa trg (Mahrova hiša).
- Bled:
- O. Fischer, knjigarna.
- Št. Peter na Krasu:
- A. Novak, na kolodvoru juž. železnice.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo od 7. do 12. dec. 1901.

	K/h		K/h
Goveje meso I. kg	1 30	pšenična 100 kg	28 20
„ II. „	1 10	koruzna „	16 40
„ III. „	1 —	ajdova „	30 —
Teletje „	1 30	Fižol, liter „	— 30
Prasičje m. sveže „	1 50	Grah, „	— 50
„ prek. „	1 70	Leča, „	— 20
Koštunovo meso „	80	Kaša, „	— 20
Maslo „	2 40	Ričet, „	— 20
Surovo maslo „	2 —	Pšenica „ 100 kg	19 —
Mast prasičja „	1 50	Rž „	15 —
Slanina sveža „	1 30	Ječmen „	13 20
„ prek. „	1 60	Oves „	16 —
Salo „	1 30	Ajda „	14 —
Jajce „	9	Proso, belo „	16 —
Mleko, liter „	20	„ nav. „	15 —
Smetana sladka lit. „	80	Koruzza „	13 40
„ kisl. „	80	Krompir „	4 20
Med „ „ kg	—	Drva, trda „ m ³	9 20
Piščanec „	1 40	„ mehka „	6 —
Golob „	40	Seno „ 100 kg	7 —
Raca „	—	Slama „	6 —
Zajec „	—	Stelja „	—

Meteorologično poročilo.

7 Mila nad morjem 206-2 m. Srednji tlačni tlak 736-0 mm

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Močina v 14 urah
10	9. zvečer	727 3	2-2	brezvetr.	oblačno	—
11	7. zjutraj	729 9	— 0 5	sl. jizah.	oblačno	—
	12. popol.	726 9	0 1	sl. jvzhod	oblačno	1 9 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 0 8°, normala: — 1 1°.

Dunajska borza

dne 12. decembra 1901

Skupni državni dolg v notah	99 10
Skupni državni dolg v srebru	90 —
Avstrijska zlata renta	118 80
Avstrijska kronska renta 4%	96 95
Ogrska zlata renta 4%	118 80
Ogrska kronska renta 4%	94 30
Avstro-ogrski bančni delnice	1595 —
Kreditne delnice	653 50
London vista	239 32 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117 17 1/2
20 mark	23 44
20 frankov	19 05
Italijanski bankovci	93 60
U. kr. cekini	11 32

Potrli od žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem vest, da je naša iskreno ljubljena, najboljša mati, odnosno tašča, gospa

Ivana Koschir-Ničman

danes popoldne ob pol 1. uri po daljši bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v 68. letu svoje dobe blaženo v Gospodu zaspala.

Truplo drage pokojnice se bode v petek, dne 13. t. m., ob 3. uri popoldne v hiši žalosti na Starem trgu št. 9 svečano blagoslovilo in potem na pokopališču pri sv. Krištofu položilo v lastno rakev k večnemu počitku.

Svete zadušne maše brale se bodo v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 11. dec. 1901.

(2712) Žalnočji ostali.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem brido vest, da je naša preljuba mati, oziroma babica in prababica, gospa

Marija Jenček

dne 11. decembra 1901 ob 12. uri popoldne previdena s sv. zakramenti za umirajoče v starosti 95 let preminula.

Pogreb bode v petek dne 13. decembra 1901 ob 1 1/2 uri popoldne iz hiše žalosti Rimska cesta št. 5.

Sv. maše se bodo brale v frančiškanski in trnovski cerkvi. (2716)

Marija Vrtnik, Ana Bole, Josipina Plevnik, Katarina Bischof, hčere. — Jakob Bole, Josip Plevnik, Viljem Bischof, zeti. — Vnuki in vnukinje.

Mesto vsacega posebnega obvestila.

Išče se poštena

gospodična

16—20 let stara, iz boljše hiše, za trgo vino v večjem mestu na deželi.

Ponudbe sprejema iz prijaznosti gosp. Josip Petrič, trgovina s papirjem v Ljubljani. (2699—2)

Usak petek sveže

morske ribe

Točim tudi pristna naravna vina.

Na mnogoštevilen obisk uljudno vabim z vsem spoštovanjem

Anton Zupan, gostilničar.

(2717) Stari trg št. 18.

Dr. Friderika Lengiel-a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtiveka znan kot najizvrstnejše lepotilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luske od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kozave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge neznatnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred glid. 1-50. (112—23)

Dr. Friderika Lengiel-a

BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

— **Občinski svet ljubljanski** ima prihodnji torek, 17. decembra t. l. ob petih popoldne v mestni dvorani izredno sejo, na koje dnevni red je več važnih točk.

— „**Löblicher Herr Johann Bositz, Landtagsabgeordneter in Wippach**“ prejel je te dni iz Ljubljane nedvombeno iz izven ljubljanskih duhovniških krogov v križnem zavrtku pod gornjim naslovom »Slov. Narod« z dne 26. marca l. l. kateremu se dobro pozna, da ga je nekdo dolgo pri srcu nosil in v katerem se nahaja dopis o nekem Knizku, takratnem kuratu na Vrabčah pri Vipavi, kako je v cerkvi pri molitvi rožnega venca na občo in glasno veselost župljanov z ondotno klerikalno učiteljico zaljubljeno koketoval, kako je s kuharico mežnari, kako mu je županstvo mesto zaprosene službe občinskega tajnika ponudilo z ozirom na njegove posebne vrline službo občinske babice, kako so se bile pričele poizvedbe po orožnikih, ker so se tajinstveno zapirala nedorasla dekleta v farovski svinjak, kako je pijan lovil komisarja za ljudski popis po farovžu s polenom in revolverjem, in potem ponižno odpuščanja prosil itd. itd. Od znotraj pa je bil list obilno namazan s silno smrdljivo nesnago, v kakoršni se je neki nedavno iz Vrabč premeščeni čuvar sv. Siona pijan v cestnem jarku valjal. Lansko leto doposlana je bila dru. Tavčarju v deželni zbor znana fotografija klerikalnih poslancev, letos je pa začela duhovščina, ki je na Božiča zamenj izbljuvala vso nesnago svojega duha, z vse drugačno materijo, ki jasno dokazuje njeno omiko in njen duševni nivô. Pomilovati moramo pač poštno uradništvo, osobito žensko, ki je s to pošiljativjo v dotiko prišlo; naravnost pa čestitamo škofu Bonaventuri, ki si je znal vzgojiti duhovščino, ki je sposobna a... f... v križne zavrtke zavijati in koj potem z istimi umazanimi posvečenimi rokami živega Boga v nekrvavi daritvi darovati!

— **Celovec v nevarnosti.** Celovski mestni očetje so se v seji dne 3. t. m. bavili s celovškimi šolami, katere so z otroci prenapolnjene. V teh mestnih deških šolah je namreč 1146 fantov, v treh dekliških šolah pa 1005 deklet. Vsled tega pouk v posameznih razredih ni dosti uspešen in treba misliti, kako naj se temu nedostatku odpomore. — Oglasil se je odbornik, nadučitelj Vinko Kleinberger, ter je modroval: Otroci iz Št. Ruperta naj se izšolajo, da ne bodo več smeli obiskovati celovških šol. To je potrebno, ker so otroci iz Št. Ruperta večinoma revni delavski otroci (!), katerih stariši živijo po največ v divjem zakonu; oni pri našajo nalezljive bolezni v šolo, navadno se nič ne uče itd. »Da se ti otroci izšolajo, je torej treba iz zdravstvenih in pedagogičnih ozirôv. A to je tudi narodno vprašanje, zakaj z zidanjem karavanske železnice bo prišlo mnogo slovenskih delavcev, in nekateri mestni okraji, kakor vetrinjsko obmestje, Ankershofnove ulice itd. so že slovenski. Potem bi se Slovenci lahko mogli potegovati za slovensko šolo, mestni odbor pa mora vendar varovati nemški značaj mesta.« Tako modrovanje Kleinbergerjevo? V svojo sramoto moramo pripoznati, da doslej nismo vedeli, da je v Celovcu že vse vetrinjsko obmestje z Ankershofnovo ulico »itd.« slovensko! Poučiti nas je o tem moral šele nemški občinski odbornik Kleinberger, ki mora to vendar vedeti, ker drugače bi stvari ne mogel spravljati v občinski odbor! A nekaj nam v glavo iti noče! Pri zadnjem ljudskem štetju v Celovcu magistralci niso našli niti pol tisoč Slovencev, zdaj pa pride nemški občinski odbornik z določno izjavo, da je vetrinjsko obmestje v Ankershofnovo ulico vred slovensko! Torej je le dvoje mogoče: ali gosp. Kleinberger — ni govoril resnice, kar vendar ne moremo misliti, ali so podatki zadnjega ljudskega štetja povsem nezanesljivi! kar je gotova stvar! Kdor le količkaj pozna Celovec, ve, da so na stotine Slovencev vpisali za Nemce, in da podatki tega štetja glede na občevalni jezik nimajo nobenega pomena. To je odbornik Kleinberger s svojo izjavo, hoté ali nehoté, potrdil.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes se poje zadnjič Leoncavallova opera »Glumač«, ker je »Tannhäuserjeva« repriza radi bolezni g. Vasička onemogočena. V vlogi Tonja nastopi naš dični gost, g. baritonist Vulaković, o katerem se čuje med občinstvom le jeden glas, da nam takega izrednega glasbenega užitka še ni nudi noben gost. Odbor »Dramatičnega društva« se je obrnil do zagrebškega intendanta, g. pl. Hreljanoviča, ki pa, žal, vzlic svoji opetovano izkazani naklonjenosti in preprijazni uslužnosti ni mogel ustreči prošnji, da bi pridržali g. pl. Vulakoviča še za tretje gostovanje. Zato poje gosp. Vulaković danes večer zadnjič letos, na karž opozarjamo občinstvo še posebej, saj se ta opera bržčas ne bo mogla ponavljati več.

— **Odbor za napravo oblek ubogim šolskim otrokom** tukajšnjih ljudskih mestnih šol se najtopleje zahvaljuje vsem p. n. dobrotnikom in jih uljudno vabi k razdelitvi, katera se vrši v nedeljo 15. decembra 1901 ob 11. uri dopoldne v telovadnici I. mestne deške ljudske šole. (Komenskega ulice).

— **Božičnica.** Prostovoljno gasilno društvo ljubljansko priredi na Štefanov dan, 26. dec. t. l. ob sedmih zvečer v veliki dvorani »Mestnega doma« običajno božičnico, pri kateri svira meščanska godba. Člani so vstopnine prosti, nečlani plačajo 20 krajc. Čisti dohodek je namenjen za društveni bolniški fond.

— **Podporno društvo pomočnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko** šteje, kakor povzamemo po poročilu iz zadnje seje, letos 80 članov in bode meseca februarja imelo 13-letnico od svoje ustanovitve. Rezervni zaklad znaša letos okoli 6500 kron. Društvo je preosnovano tako, da ima svoj podporni in bolniški zaklad, zato naj bi noben pomočni uradnik ne zamudil šteti se člana tega važnega društva za bori — 2 kroni na mesec! — Le tisti, ki so že 60. leto svoje dobe prekoračili, ne morejo pristopiti kot člani.

— **Odsek plesnega kluba „Merkur“** javlja vabljenim gospicam in gospodom, da je drugi plesni večer jutri v soboto ob 1/2 9. uri in sodeluje pri tem oddelek meščanske godbe, ter se prosi obilne udeležbe.

— **Umetno barvana kaša.** V Ljubljani in po deželi se prodaja zadnja leta svetlo-rumena kaša kot »ogrška« kaša, ki dela domači kaši konkurenco. Dr. E. Kramer, ravnatelj kmetijsko kemičnega poskušališča v Ljubljani, kateremu se je zdelo stvar sumljiva, preiskal je več vzorcev te kaše kemično ter našel, da je takozvana »ogrška« kaša umetno barvana. Trije vzorci so bili barvani s »Kurkum« barvilom, jeden pa s katranovim barvilom »Echtgelb«. Ta barvila sicer niso zdravju škodljiva, ako se pa pomisli, — kakor so pokazala kemična preiskavanja dr. E. Kramerja — da ima domača kaša isto redilno vrednost kot »ogrška«, torej umetno barvana nima družega namena kot ljudi s tako manipulacijo varati. Liter »ogrške«, barvane kaše stane v Ljubljani 28 vinarjev, domača pa 20 vinarjev, torej stane konsumenta barvilo, katero je brez pomena, 8 vinarjev pri litru kaše.

— **Koncert, Meščanske godbe** napolnil je včeraj z odličnim občinstvom prostore g. Hafnerja. Bil je pravcati užitek slušati izvajanje lepih komadov, in je občinstvo z živahnim ploskanjem odbravalo eksaktno igro. Vidi se, da je zanimanje občinstva za meščansko godbo vedno večje in upamo, da bodo nadaljni koncerti vedno mnogobrojno obiskovani. Pri tej priliki opozarjamo slavno občinstvo kakor tudi vsa p. n. društva, da se je sestavil poseben agitacijski odsek, ki ima nalogo pridobivati nove člane, ter tako osigurati meščanski godbi gotov obstanek. Upamo, da se nikdo ne bode branil napadov agitatorjev, ter imel nekoliko požrtovalnosti; saj gre tu za dobro in gotovo potrebno stvar.

— **Demoliranje starih poslopij.** Letošnjo zimo prično deloma podirati licealno poslopje ter Schupentzevo hišo z vrtnim zidom v Prešernovih ulicah in pa skladišče in delavnico na dvorišču.

— **Redka starost.** Na Rimski cesti št. 5 je umrla te dni 95 let stara zasebnica Marija Jenček.

— **Tatvina na Črnučah.** Včeraj zvečer utihotal se je neznan tat v hišo T. Vilfanove, po domače Rogovilčevo in se v hiši skril. Ponoči je prišel v sobo, kjer sta spali T. Vilfanova in njena hči in je odprl mizni predalček in vzel iz njega dva stotaka, več desetakov in srebrnega denarja, vsega skupaj okoli 800 kron, potem hranilnično knjižico kranjske hranilnice z vlogo 100 kron, zlato ovratno verižico s kolajno Materje božje in dve zlati broži. T. Vilfanova je slišala, ko je tat odšel iz sobe in vrata za seboj zaprl in je še vprašala svojo hčer, kaj je neki dekla delala v sobi. Tat je moral iti tudi skozi poselsko sobo, kjer ga pa ni nihče videl in ne slišal.

— **Vlak s konji** za Angleže v Južni Afriki se je peljal danes zjutraj skozi Ljubljano v Reko. Vlak je imel 25 vagonov in v vsakem vagonu je bilo po 8 konj.

— **Tatvina v „Angleškem skladišču“.** Prodajalka A. S. v »Angleškem skladišču« na sv. Petra cesti je pokradla svojemu gospodarju več obleke in jo prodala. Gospodar, ki je sam izvršil hišno preiskavo pri svoji uslužbenki, je našel mnogo ženske obleke, katero jej je seveda odvzel, njo pa zapodil iz službe.

— **Mlad sleparček.** Včeraj popoldne je prišel okoli 15 let star deček v Golobovo prodajalnico v Wolfvih ulicah in je imenoval ime nekega znanega trgovca, kateri ga pošlje po drsalnice. Fant je dobil drsalnice in je z njimi pobegnil.

— **Aretovanje.** Mestna policija je v nekem tukajšnjem hotelu aretovala brezposelno Rozalijo Knauder, ki se zasleduje zaradi goljufije. Stanovala je v hotelu pod imenom Marjeta Noč.

— **Tatvina.** Delavki v tobačni tovarni Heleni Mence, stanujoči na Emonski cesti št. 10, je neznan tat ukradel iz zaklenjenega kovčega brožo iz tolarja Marije Terezije in okoli 6 kron denarja.

— **Zlat prstan** je našla danes dopoldne na Vodnikovem trgu Marija Zupan, stanujoča v Streliških ulicah št. 46.

* **D' Annunzijeve „Francesca da Rimini“.** Kakor javljajo iz Rima, je najnovejša tragedija Gabrijela D. Annunzija propadla v kljub dobremu predstavljanju slavne tragedije Eleonore Duse, ki je igrala naslovno ulogo. Inscenacija je bila uprav velikanska ter je veljala nad 100.000 frankov. V drami je pač mnogo lepih lirskih momentov, a nedostaja ji prave dramatične sile. Občinstvo je pri predstavi ploskalo, še bolj pa žvižgalo in sikalo.

* **Če slepec slepca vodi.** Na Dunaji se je dogodila pred kratkim velika nesreča. Po Ottakringerstrasse je vodila 80letna starka Vincencija Stelzig, ki že sama jako slabo vidi, svojega 46letnega slepega sina; ko sta hotela čez cesto, se jima je pripeljal v naglem diru nasproti voz s sodavodo ter ju je podrli na tla. Oba sta precej nevarno ranjena.

* **Krvna osveta.** 3. t. m. je zabodel cerkovnik Gaetano Termini v Castrogiovanni v Siciliji župnika Giuseppe Vizija, ravno ko se je v zakristiji pripravil k maši. Neki župnikov sorodnik se je namreč že pred leti sprl s sorodnikom Terminija in ga je v tem prepiru ustrelil, potem pa je pobegnil. Gaetano Termini je tedaj takoj sklenil, da hoče osvetiti umorjenca, kakor je v Siciliji običaj. Vstopil je v župnikovo službo ter je vedno iskal prilike, da bi izvel svojo namero. 2. t. m. zvečer se je radi malenkosti sprl z župnikom, ki ga je vsled tega odpustil iz službe, in tako je našel cerkovnik vzrok, da je Virzija umoril in tako zadostil »Vendetti«. Termini se je sam javil oblasti.

* **Dragocen biser.** Iz Londona poročajo, da je našel zahodnoavstralski nabiralec biserov Broone na avstralski obali prekrasen biser, katerega vrednost se ceni na 300.000 mark.

* **Gospod papiga.** Pred kratkom je odletela iz kletke v Pragi papiga. Slučajno se je vračal iz mesta na svoj dom neki priprosti kmet in ko je šel skoz gozd zunaj Prage, zagledal je na veji čudnega ptiča. Odprl je usta ter zijal. Papiga pa je nanj začela vreščati, kakor je bila doma navajena: »Otevrhuba! Otevrhuba!« (Zijalo). — Kmetič se je prestrašil, hitro je potegnil kapo raz glavo ter prosil: »Prizanesite, gospod, jaz sem mislil, da ste ptič!«

Telefonska in brzojavna poročila.

Gradec 13. decembra. Z Dunaja se graškemu dijaštvu brzojavlja, da ta teden še ni mogoče izposlovati sprejema na zadnjem shodu izvoljene deputacije, ki pojde k naučnemu ministru zahtevati začasnega uvedenja na graški univerzi ustavljenih slovenskih predavanj Dunajsko dijaštvo je z graškim, kakor se nam poroča, tudi v ti zadevi kakor sicer solidarno. Ako bode deputacija sprejeta, obstajala bode iz dunajskih, graških in mogoče tudi praških slovenskih akademikov. Da bi se sprejem ne dovolil, ni verjetno. Zlasti če se pomisli, da so bili sprejeti nedavno tudi maloruski dijaki, katerim so se očitale nepostavnosti, česar slovenskim dijakom dozdej nikdo ni mogel očitati, dasiravno bi to bilo našim nasprotnikom zelo ljubo. Pa na ta led slovensko dijaštvo brez potrebe ne pojde, saj še dolgo ne bode izrcpilo mnogih prav dragocenih legalnih sredstev. Nečuveni slučaj, da si c. kr. rektor univerze, katero v velikem delu vzdržujejo Slovenci s svojimi davčnimi prispevki, dovoljuje imenovati zahtevo zakonito zajamčene pravice do slovenskih predavanj na graški univerzi — provokacija, ta čudni slučaj dokazuje, kaj je sad slovenske popustljivosti. Ako si Nemci prisvojajo graško univerzo, do katere imamo Slovenci, dokler nimamo lastne v Ljubljani, ravno toliko pravice kakor Nemci, to je vsekako drzna, čeravno od avstrijske vlade varovana **uzurpacija**. In Slovencem naj se še grozi, ako tam samo začasno, dokler nimajo svoje lastne univerze, zahtevajo zopetno uvedenje slovenskih stolic! Kaj pravijo k temu slovenski poslanci? Kaj pravi birokrat Hartel?

Gradec 13. decembra. Nemški burši so baje sinoči sklenili solidarno nastopiti zoper »slovenske pse«. Danes so samo postopali, nastopili še niso. Atmosfera je sumljiva.

Dunaj 13. decembra. V današnji seji poslanske zbornice so socialni demokrati vprašali, zakaj vlada ne odgovori na njih interpelacijo zastran sleparjenj krščanskih socialistov pri volitvi v trgovskih gremij. Zaradi tega je prišlo do velikega škandala mej krščanskimi socialisti in mej socialnimi demokrati. Krščanski socialisti so se novič izkazali kot virtuoz v surovosti, vse je pa prekosil katoliški duhovnik Scheicher, ki je zaklical: Pišite nas vsi skupaj v ... Zbornica nadaljuje razpravo o kmetijskih zadrugah.

Dunaj 13. decembra. Na povabilo ministrskega predsednika Körberja zbrali so se danes pri njem vsi češki veleposestniki. Körber jim je v obširnem govoru naslikal politični položaj, kateri je slikal kot jako resen.

Dunaj 13. decembra. Zaradi nesporazumljenj z Jaworskim je poslanec Kozłowski izstopil iz parlamentarne komisije poljskega kluba.

Dunaj 13. decembra. Deputacija kmetijskih poslancev raznih strank se je oglasila pri ministrskem predsedniku s prošnjo, naj se mitnice s 1. januarjem odpravijo. Körber je kategorično izjavil, da se mitnice ne odpravijo, dokler se ne dovoli novi davek na vozne listke.

Dunaj 13. decembra. Zaradi novega rigoroznega reda so danes visokosolci priredili profesorju Exnerju kolesalen škandal.

Dunaj 13. decembra. Iz diplomatskih krogov se raznaša govorica, da se je razmerje mej Avstrijo in Rusijo zadnji čas zopet jako zboljšalo, in da se vsled nemškega tarifa pripravlja mej njima tesno politično trgovsko zblizanje.

Madrid 13. decembra. Tukaj, v Kadiksu in v raznih mestih so se primerile krvave revolte. Na tisoče oboroženih štrajkujočih delavcev, največ anarhistov, je s klicem »Živela socialna revolucija« napadla obilo trgovin in jih izpraznila. Mej izgredniki in redarji ter vojaštvom je prišlo do bojov. Mnogo ljudi je ranjenih.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
 izborna deluje
antiseptična
Melusina ustna in zobna voda
 utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
 Cena 1 steklenici s rabilnim navodom 50 kr.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil.
 Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.
Jedina zaloga (28—50)
dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
 Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Dež. gledališče v Ljubljani.
 Štev. 38. Dr. pr. 1147.

V petek, 13. decembra 1901.
 Gospod **Bogdan pl. Vulaković**, član opere
 v Zagrebu, kot gost.

Glumači.
 (Pagliacci.)
 Glasbena drama v 2 dejanjih s prologom. Besedo
 in glasho zložil R. Leoncavallo. Kapelnik B. Tomáš.
 Režiser Fr. Lier.

Pred tem:
V civilu.
 Gluma v 1 dejanju. Spisal Gustav Kadelburg.
 Poslovenila E. N. Režiser Antov Verovšek.

Bilježnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec ob 10. uri.
 Pri predstavi sedeljuje orkester št. c. in kr. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v nedeljo, 15. decembra.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 809,2 m. Hradnji: stalni tlak 756,0 mm.

Dec.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C.	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24 urah
12	9. zvečer	735,8	-4,7	sl. jvzhod	megla	0,0 mm.
13	7. zjutraj	732,3	-4,8	sl. jvzhod	megla	
	2. popoln.	728,8	-1,1	brezvetr.	dež	

Srednja včerajšnja temperatura -4,0°, nor-
 male: -1,3°.

Dunajska borza
 dne 13. decembra 1901

Skupni državni dolg v notah	99 15
Skupni državni dolg v srebru	90 05
Avstrijska zlata renta	118 90
Avstrijska kronska renta 4%	86 95
Ogrska zlata renta 4%	118 85
Ogrska kronska renta 4%	94 30
Avstro-ogrsko bančne delnice	1597 —
Kreditne delnice	853 50
London vista	239 32
Nemški državni bankovci za 100 mark	117 17 1/2
20 mark	23 44
20 frankov	19 06
Italijanski bankovci	93 45
Č. kr. cekini	11 32

Osmošolec
 želi prevzeti inštrukcijo.
 Ponudbe pod „osmošolec“ na uprav-
 ništvo „Slov. Naroda.“ (2722—1)

Na „zelenem hribu“ in na
 „Friškovcu“ (2720—1)
 se oddajo v najem
razna zemljišča
 za uporabo kot zelenjadni vrtovi.
 Več se izve v Aurovi pivovarni.

**LJUBLJANSKI
 ZVON**
 MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.
 LETNIK XXI. (1901).
 Izhaja po 4 1/2, pole obsežen v veliki osmerki
 po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji
 vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt
 leta 2 K 30 h. 54
 Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto.
 Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.
 „Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Važno za bolne na želodcu!
 Kadar komu ne tekne jed,
 pri želodčnih nadlogah, pri slabosti,
 glavobolu vsled slabega prebavljanja,
 pri želodčni slabosti, pri nerednem
 prebavljanju itd. pomagajo takoj
Brady-jeve želodčne kapljice. (Marija-
 celjske)

Na prodaj v vseh lekarnah.
 Na tisoče zahvalnih in priznanih pisem!
 Cena steklenici s podukom, kako jih rabiti, 40 kr.,
 večje 70 kr.
 Centralna zaloga: **C. Brady**, lekarna „pri
 ogerskem kralju“, Dunaj, I.
 Svari se pred ponarejenimi izdelki,
 pristne marijacejske kapljice morajo
 imeti „varstveno znamko“ in podpis *C. Brady* (2435—4)

**Najfinejši
 cvetlični med**
 iz čebelnjaka Babnikovega v Dravljah,
 s jamstvom pristnosti in čistosti, prodaja v ste-
 klenicah po 1/4, 1/2, in 1/1 kilo
Edmund Kavčič
 trgovina delikates, v Ljubljani, Prešer-
 nove ulice. (12—248)

Izvod iz voznega reda
 veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.
 Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
 Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak
 Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno
 čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling
 v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak
 Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
 čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob je-
 zeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez
 Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen. Ma-
 rijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago,
 (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via
 Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž,
 Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-
 Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga
 v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri
 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
 Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak v Du-
 naj via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzens-
 festa, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna,
 Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I.
 in II. razreda) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni
 vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni
 vlak v Dunaj via Amstetten, Karlovih varov, Heba,
 Marijinih varov, Plzna, Prago, direktni vozovi I. in
 II. razreda), Budejevice, Solnograda, Lince, Steyra,
 Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella
 ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mo-
 horja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne
 osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Selzthal, Beljaka,
 Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pon-
 tabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Du-
 naj, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga
 iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri
 in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
 v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj,
 ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob
 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih in samo v
 oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.
 Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m
 popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m
 zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in
 samo v oktobru. (1393)

Izobražen mladenič
 ki je s dobrim vspehom absolviral kmet. šolo ter s
 dobrimi spričevali in je nemškega in slovenskega
 jezika popolnoma vešč, ter ima dve leti pisar-
 niške prakse prosi dobiti primerne službe, katero
 bi rad takoj nastopil.
 Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod
 št. 10 na upravništvo tega lista. (2714—2)

!! Skoraj zastonj !!
 378 važnih komadov
 za samo 3 K 60 h.
 1 eleg. ura s triletnim jamstvom z lepo
 verižico, 1 pristno svileni kravata za gospode,
 najnovejše mode, 1 krasna bucica za kravato s
 simili briljantom, 1 prekrasno pisalno orodje, ob-
 stoječe iz 3 predmetov, 1 garnitura obstoječa iz
 manjšetnih, ovratnikovih in prsnih gumbov, vse
 iz double zlata in s patentnim zaklopom, 1 pa-
 riška broša za dame, 1 prekrasni prstan za go-
 spode ali dame, imit. zlata z žlahtnim kamnom
 1 par elegantnih uhanov s simili briljanti, 1 ko-
 mad jako dišečega toaletnega mila, 1 navratni
 kollier z orientalskimi biseri, 1 poraben zapisnik,
 1 smodkin nastavek z jantarijem, 1 žepni nož,
 1 usnat mošnjček za denar, 1 užigalo, 20 pred-
 metov za dopisne potrebe in še nad 300 raznih
 komadov, ki so pri hiši koristni in neobhodno
 potrebni — gratis.
 Vse skupaj z uro, ki je sama tega denarja
 vredna, velja le 3 K 60 h.
 Razpošilja proti povzetju krakovska razpo-
 šiljalna tvrdka (2724)
F. Windisch
 Krakow No. F/VIII.
 Za neugajajoče se vrne denar.

— C. kr. —
dražbeni urad
 (Dorotheum)
 (2374) — Dunaj — (14)
 I., Dorotheergasse 17
 prevzema za licitacije: glaso-
 virje, harmonije, dobro poho-
 štvo, okrasne komade, vozove,
 ekvipaže, premične reči iz za-
 posčin in preseljevanja, kakor
 sploh vsakovrstne predmete,
 izvzemši novo blago.
 Zglasi se vsak dan od 8.—12. ure.

Ugodna prilika
 k nakupu božičnih daril.
 Največja izbira
 jop od 4 gl.
 Paletoti od 10 gl.
 Plašči od 5 gl.
 Double-ovratniki od 4 gl.
 Croul-ovratniki od 1 gl. 50 kr.
 samo najnovejše mode. Dalje za gospode:
 Športne suknje od 10 gl. naprej.
 Obleke od 5 gl.
 Zimske suknje od 7 gl.
 Haveloki od 5 gl.
 Hlače od 2 gl.
v „Angleškem skladišču oblek“
 Ljubljana,
 vogal Sv. Petra in Resljeve ceste št. 3.
Oroslav Bernatović. (2708—2)

Ustanovljeno l. 1870.
**Izdelovalnica perila za gospode,
 dame in otroke**
 samo iz blaga tvrdk B. Schroll, Graumann in Sigi.
 Nikako malovredno tovarniško, marveč najskrbnejše domače delo.
 Za brezhibni kraj in najpoštenjšo postrežbo jamči tvrdka
C. J. HAMANN, Ljubljana
 Mestni trg št. 8. (2586—25)
 Dobavitelj perila več c. in kr. častniških oskrbovališč.
 Istotam se dobi izvršno dr. Gustav Jäger-ja volneno
 perilo vsake vrste, kopeljsko perilo, potem klo-
 buke iz lodna in kož tvrdk Pless, Hickl in Fiehler,
 najboljše moške in ženske nogovice, kravate, mo-
 dree, žepne robce, razno drugo modno in tkano
 blago za gospode, dame in otroke itd. itd.
 Lastno izdelovanje predpasnikov, bluz, spodnjih kril, ju-
 tranjih jopic, spalnih sukenj itd.
 Cene so v primeri z dobroto blaga brez konkurence.
 Ako bi imel kupec vzrok, biti nezadovoljen z blagom pri meni kupljenim, se to blago rade volje
 zamenja ali pa denar povrne.

V petek, dné 13. decembra t. l.
 se prične
velika božična prodaja
 z nenavadno nižanimi cenami.
Konrad Schumi, trgovina z modnim blagom. (2711—2)